

Opregte

HAARLEMSCHE

van

C O U R A N T

18 November.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: f 5 in de drie maanden.

WEENEN, 14 November.

De door den parijsschen *Moniteur* medegedeelde aanspraak van den Keizer der Franschen aan den russischen gezant, graaf *Kisselew*, heeft hier ter stede geen zeer gunstigen indruk gemaakt, en wordt beschouwd als een voortteekening, dat Frankrijk zijnen tegenstand tegen de oostenrijksche staatkunde in het Oosten nog niet geheel en al laat varen. Als een bewijs daarvan wordt ook genoemd, dat de russische gezant en de fransche gezant te Konstantinopel beiden, na de verandering van het turksche ministerie, op nieuw tegen den firman betreffende het bijeenroepen der Divans in de vorstendommen hebben geprotesteerd, maar dat *Reschid-bassa*, in dezen krachtig door den turkschen Divan ondersteund, daarbij heeft volhard.

De Regering heeft aangekondigd, in het belang van de geldmarkt, vooreerst geene nieuwe concessies voor den aanleg van ijzeren spoorwegen te zullen verleen.

PARIJS, 15 November.

De staatkundige spanning is in de laatste dagen aanmerkelijk verminderd. Allerwegen, zoowel hier te lande, als in Engeland en Duitschland, wordt gewaagd van de gelukkige toenadering der groote mogendheden, en wordt Keizer *Napoleon* voorgedragen als de persoon, door wiens wijs beleid deze gelukkige uitkomst is verkregen. Intussen weet men nog niet met eenige zekerheid, welke de instructies zijn, die graaf *de Persigny* naar Londen heeft medegenomen. Hier wordt het door sommigen voor mogelijk gehouden, dat Frankrijk heeft verklaard, aftezien van de toevoeging van Bolgrad aan Rusland, mits Engeland zich niet langer bleef verzetten tegen eene vereeniging der Donau-vorstendommen. Frankrijk zou echter steeds uitgaan van het beginsel, dat ten laatste alle beschikkingen door het parijssche Congres moeten worden bekrachtigd.

Van eene gematigd-liberale zijde wordt inmiddels de aandacht gevestigd op het doel, waarmede de laatste oorlog is gevoerd, te weten, de handhaving der onafhankelijkheid van Turkije. Van die zijde wordt aangemerkt, dat men tot dusver dit doel niet heeft bereikt, en Turkije wellicht nooit minder onafhankelijk is geweest dan thans, nu Rusland, Frankrijk, Engeland en Oostenrijk elkander heimelijk in Konstantinopel langs den diplomatieken weg bestrijden door het omverwerpen van turksche ministerien.

Het ultramontaansche hoofdorgaan *l'Univers* is zeer ingenomen met de laatste door den Koning van Zweden, bij gelegenheid van de opening der Wetgevende Vergadering, uitgesprokene rede, en verklaart, dat men dien Vorst niet genoeg kan prijzen, ter zake van de vrijzinnige beginselen, welke hij daarin op den voorgrond stelt, en van de krachtvolle pogingen, welke door hem worden aangewend, om een staat van zaken, die, volgens dat blad, door de bevolking niet dan met het grootste ongeduld wordt gedragen, minder drukkend te maken. De Koning moet, naar luid van *l'Univers*, vooral hoog worden geprezen, omdat hij de afschaffing verlangt voortstellen van wetten, welke met gevangenis en verbanning straffen degenen, welke het beginsel van het vrije onderzoek, waarop de Godsdienst van Staat berust, in toepassing brengen, derwijze dat zij zich daadwerkelijk afscheiden.

In hetzelfde dagblad wordt steeds naauwlettend het oog gehouden op hetgeen thans in België en in Nederland voortvalt. De belgische liberalen worden in hetzelfde zeer ernstig aangevallen en voorgedragen als vijanden van de Kerk en alzoo van het volk. De nederlandsche liberalen worden daarentegen zeer geprezen, ter zake van de wijze, waarop zij de clericalen ondersteunen.

Bij herhaling wordt evenwel in het dagblad *l'Univers* opgemerkt, dat men de nederlandsche liberalen niet moet vergelijken met de vrijzinnigen in andere landen, vermits zij met dezen in vele opzichten, en vooral wat hunne denkwijze omtrent de regten van het katholicisme aangaat, zeer verschillen. Het is wellicht opmerkelijk, dat de heer *Dechamps*, in België, in een werk over het openbaar onderwijs, zich heeft verklaard ten gunste van de sectescholen, doch dat die schrijver, welke, zoo als men weet, een der warme aanhangers van de clericale partij is, daarbij de aandacht gevestigd heeft op hetgeen in andere landen bestaat, en bij die gelegenheid heeft aangemerkt, dat Nederland niet met andere landen kan worden vergeleken en, even als de Vereenigde-Staten van Noord-America, in eenen buitengewonen toestand verkeert.

Gisteren is in *l'Univers* een artikel opgenomen van den hoofdbestuurder, den heer *Louis Veillot*, waarin deze heeft gehandeld over de Inquisitie, en waarin wordt beweerd, dat men de staatkundige spijnsche Inquisitie niet kan vergelijken met de eigenlijk gezegde instelling der Inquisitie, welke laatste in de hoofdzak niets anders is dan „wet en openbare orde.” Als zoodanig is hetgeen door dat woord wordt uitgedrukt zoo oud als de Kerk, ja bestaat het zoo lang als de menschelijke maatschappij. De heer *Veillot* zegt omtrent de Inquisitie onder anderen het navolgende:

„Aldus verstaan, is in de eerste plaats Inquisitie in het algemeen — te weten, het opsporen en tegengaan van verschil in kerkelijke leerstukken, waardoor de maatschappelijke orde zou worden gestoord, — het natuurlijke recht, 't welk steeds door de menschelijke maatschappij is uitgeoefend. In de tweede plaats heeft de Kerk dat recht altijd behouden en toegepast. Zij heeft de regtmatige uitoefening van hetzelfde gewijzigd naar de omstandigheden, maar is daarbij steeds met matiging en lankmoedigheid te werk gegaan, zelfs dan, al moest zij tot de uiterste gestrengheid hare toevlugt nemen.”

Daarop laat de heer *Veillot* volgen, dat de spaansche Inquisitie eene andere is dan de geestelijke, door de Kerk bevestigde en goedgekeurde Inquisitie, en dat het noodig is om dit wel te onderscheiden bij een onderwerp, 't welk

gewoonlijk op eene hartstogtelijke wijze wordt behandeld, en waarbij men alles tracht te verwarren, opdat men te beter in de gelegenheid zij om zich van zaken onkundig te houden, waarmede men meer of minder verlegen is. — Waarin dat onderscheid bestaat, laat de heer *Veillot* evenwel tot dusver in het midden.

— In den *Moniteur* wordt, naar luid van berigten uit Florence van 9 November, gemeld, dat de Groothertog van Toscane voornemens was om naar Dresden te vertrekken, ten einde tegenwoordig te zijn bij het sluiten van het huwelijk van den troonopvolger. De gezamenlijke toscane vorstelijke personen werden omstreeks het midden van December in Florence terug verwacht.

— Uit Madrid wordt gemeld, dat de britsche gezant inlichtingen had verlangd omtrent de staatkundige gedragslijn, welke het ministerie dacht te volgen. De marschalk *Narvaez* had daarop een zeer hooghartig en koel antwoord gegeven, 't welk den gezant zeer scheen te hebben mishaget.

Eene telegrafische depeche uit de spaansche hoofdstad houdt in, dat op nieuw bij een koninklijk besluit de acten van verkoop der geestelijke eigendommen waren bekrachtigd, welke waren opgemaakt vóór de uitvaardiging van het besluit tot schorsing van den verderen verkoop.

— Uit Marseille wordt de aankomst gemeld van Koningin *Maria Christina* met haren gemaal en kinderen; zij zouden zich van daar naar Rome inschepen.

PARIJS, 16 November.

Van eene met de Regering in betrekking staande zijde wordt, naar aanleiding van berigten uit Berlijn, van eergisteren, medegedeeld, dat in die hoofdstad een kabinetkoerier uit Petersburg was aangekomen met depeches voor den ambassadeur, den graaf *von Kisselew*. In Berlijn wilde men weten, dat de russische Regering aandrang op de bijeenroeping van het Congres te Parijs, 't welk voor goed de zwaarigheden zou beslissen, welke zijn voortgesproten uit het verschil in opvatting van sommige bepalingen van het vredes-verdrag van 30 Maart.

Reeds ging men in Berlijn zoo ver van te verzekeren, dat het Congres tegen het midden van de maand December zou vergaderen, en dat de oostenrijksche Regering tot dus ver geen genoegens had genomen met de bepaling, dat Parijs weder de stad zou zijn, waar de diplomatieke vergadering zou plaats hebben.

— De deutsche dagbladen houden zich meer en meer bezig met de aanstaande reis van den Keizer van Oostenrijk naar Italië. Hier wil men weten, dat de genoemde Monarch voornemens is om eene nieuwe amnestie uitvaardigen ten behoeve van de staatkundige veroordeelden, tot de bevolking der italiaansche provincien behorende.

— In den *Moniteur* wordt, naar luid van berigten van den 10^{den} dezer uit Madrid, gemeld, dat in Spanje steeds ernstige bekommernis voor de toekomst bestond ter zake der schaarschte van levensmiddelen. De Regering had maatregelen genomen, ten einde zooveel mogelijk in het bezwaar te voorzien. Aanvankelijk waren hare pogingen met een gewenscht gevolg bekroond. Aanzienlijke hoeveelheden graan waren laatstelijk te Madrid en in andere hoofdsteden aangevoerd, 't welk door de volksmenigte met genoegen was vernomen.

— Te Marseille zijn berigten aangebragt van 6 November uit Konstantinopel. Uit dezelve blijkt, dat een der britsche commissarissen naar Londen was teruggekeerd, ten einde de Regering kennis te geven van de werkzaamheden betreffende den aanleg van den Euphrat-spoorweg. De generaal *Cheswey* was te Konstantinopel gebleven. — In Suez heerschte veel bedrijvigheid wegens de organisatie der nieuwe stoomvaart-diensten.

De Keizer van Rusland had *Ismaël-bassa*, den opperbevelhebber van het leger van Azie, benoemd tot ridder van den Witten-Adelaar, ten einde hem te vereeren wegens zijne handelwijze te Kars.

De buitenlandse gezanten hadden *Reschid-bassa* bezocht, en dien staatsman gelukgewenscht met zijne benoeming tot Groot-Vizier.

Niet minder dan 300 met graan beladen schepen, komende van den Donau en koers zettende naar Marseille, den Adriatischen-zeeboezem en Engeland, waren door den Bosporus gestevend.

Het zeggen was, dat de Porte voornemens was om Giurgewo te versterken en aldaar een kamp van 25,000 man te vestigen.

De Sultan had aan den heer *Young*, den wapenkoning der orde van den Kousenband, eene met diamanten versierde sabel geschonken. De Vorst had bij herhaling zijne erkentelijkheid betuigd voor de onderscheiding, hem van wege Engeland te beurt gevallen, waardoor het verbond met Turkije op nieuw was bekrachtigd geworden.

LONDEN, 15 November ('s avonds).

Bijzondere brieven uit Parijs, door onze ministeriële bladen medegedeeld, melden, dat ook ten aanzien van de napelsche zaak eene volkomene overeenstemming tusschen de gouvernementen van Frankrijk en van Engeland bestaat, en dat het eerstgenoemde bereid is om, zoo noodig, eene meer krachtige houding ten opzichte van den Koning van Napels aantenemen. — Volgens diezelfde brieven, wordt de zaak van Neufchatel te Parijs als eene moeilijke en gewichtige aangelegenheid beschouwd; maar geven de onderhandelingen daarover, aan welke de onlangs uit Zwitserland aangekomen generaal *Dufour* deelneemt, hoop op eene minnelijke vereffening. Frankrijk en Engeland zijn, naar men verzekert, gunstig ten aanzien van Zwitserland gestemd.

Dingsdagsche

Het besluit van den franschen Keizer, om aftezien van de reis naar Fontainebleau en van het voornemen om daar eenigen tijd met het Hof te verblijven, heeft bij de bevolking van Parijs een zeer goeden indruk gemaakt. „De tegenwoordigheid des Keizers in de hoofdstad (dus meldt de berigtgever der *Globe*) zal de spanning, welke door de gebeurtenissen van de laatste maand ontstaan is, spoedig doen verdwijnen. De bloote aankondiging, dat de Keizer voornemens is, naar de Tuilerien terug te keeren, heeft de voorstanders eener russische alliantie ontmoedigd, en de dagbladen van die partij bewaren nu een veelbeteeknend stilzwijgen.”

Ook het fransche gouvernement is, naar men verzekert, ongunstig gestemd ten aanzien van de ontwerpen voor het aanleggen van spoorwegen in Rusland, waarvoor verbazend groote kapitalen gevorderd worden.

— Volgens de gisteren met de *la Plata* te Southampton aangebragte tijdingen uit West-Indië, loopende tot 31 October van St. Thomas, was de toestand der gezondheid op de eilanden over 'talgemeen goed, met uitzondering van Jamaica, waar vele gevallen van gele koorts voorkwamen. Zelfs op de militaire berg-station van Newcastle, 5000 voet boven de oppervlakte der zee, waar de ziekte vroeger zich nooit vertoond had, had zij zich nu geopenbaard.

Een berigt uit Carthage van 26 October meldt, dat, nademaal het gouvernement van Nieuw-Grenada weigerde te voldoen aan de eischen van de britsche Regering, de engelsche consul te Bogota zijne vlag had ingetrokken en al de havens van Nieuw-Grenada geblokkeerd zouden worden.

— Dezer dagen heeft men ontdekt, dat ook een der hoofd-beambten bij de groot-noordelijke-spoorweg-maatschappij (zekere *Redpath*) zich aan schurkerijen op eene zeer groote schaal heeft schuldig gemaakt, voornamelijk bestaande in vervalschingen ten aanzien van de aandelen in die maatschappij, met welker uitgifts en boeking hij belast was. Men berekent, dat hij voor eene waarde van 150,000 p. st. ontvreemd heeft. Hij is thans voortvlugtig.

— Volgens den laatsten weekstaat der Eng-Bank was de voorraad van specie weder met 66,175 p. st. verminderd. — Men vleit zich, dat door de dezer dagen bepaalde verhooging van het disconto het verder wegvloeijen van specie gestuit zal worden.

De beurs bleef heden flauw. De 3 pc. gecons. resc. 92½ à 93.

BRUSSEL, 16 November.

De Koning heeft aan de deputatie van den Senaat, belast met het overbrengen van het adres, het navolgende geantwoord:

„Mijne heeren! De gevoelens van toegenegenheid en vaderlandsliefde van den Senaat, zij nu mij van ondscher bekend.”

„Die gevoelens zullen zich, hiervan ben ik vastelijk overtuigd, weder openbaren, gedurende de tegenwoordige belangrijke zitting, in de vruchtbare werkzaamheid, van welke de Senaat, met zijne matigende bezadigheid en zijnen praktischen geest, bij de beraadslagingen zal doen blijken.”

De commissie der Kamer van Gedeputeerden, voor het ontwerpen van het adres van antwoord, heeft met haar werk reeds een begin gemaakt. De eerste bijeenkomst dezer commissie is bijgewoond door de ministers *de Decker* en *Filain*. De eerstgenoemde bewindsman heeft verklaard, dat hij zich, wat het openbaar onderwijs aangaat, denkt te houden aan zijne circulaire, in verband met de toelichtingen, onlangs door hem in den Senaat gegeven. Daarop heeft de commissie besloten, om het adres ook in dit opzicht interigten als een weerklink van 's Konings woorden. De heer *Dechamps* is tot rapporteur benoemd.

Het hier uitkomende clericale hoofdorgaan geeft te kennen, dat de clericale partij in den Senaat zich met de amendementen van den minister *de Decker* heeft vereenigd, omdat zij het oogenblik minder geschikt achtte tot het voeren van eenen strijd over hoofdbeginselen. Volgens dat blad, zal het wel nader blijken, wat de regterzijde verlangt, en is het niet te verwachten, dat de zaak zoo snel en gemakkelijk zal afloopen in de Kamer der Gedeputeerden.

— De geheele liberale partij is fel verholgen over een uitval van *la Patrie*, het orgaan van den bisschop *Malou* te Brugge, hetwelk zonder omwegen verkondigt: „Niet al de liberalen zijn slecht, maar het is eene ontegenzeggelijke waarheid, dat al de slechten liberaal zijn.”

's GRAVENHAGE, 16 November.

Bij de beantwoording der aanmerkingen, vervat in het voorloopig verslag nopens het achtste hoofdstuk der staatsbegroting voor 1857, geeft Z. E. de minister van Marine te kennen, dat zijne verklaring, dat hij het onraadzaam acht om het door zijn voorganger in 1855 voorgedragen stelsel volledig aantenemen, geenszins heeft gedoeld op de groote trekken of beginselen; — en dat de zorg om het met voorzigtigheid uittevoeren geenszins als eene afwijking daarvan kan worden beschouwd. Z. E. meent, dat men thans moet voortgaan met afbouwen en voltoojen, en eerst dan voortwerken aan de uitbreiding der zeemagt, wat den aanbouw van schepen betreft, zoodra de ondervinding zal hebben bewezen, dat de ontwerpen goed zijn; maar dat men onveranderd behoort voorttegaan met het meer en meer voorzien der magazijnen. Z. E. acht het den denkbeeld onhoudbaar om de gelden voor het onderhoud der bestaande zeemagt aftecheiden van hetgeen tot de uitbreiding daarvan gevorderd wordt.

De minister is van oordeel, dat, na de verkregene ondervinding, geene schroef-korvetten, als de *Montrado* en *Prinses Amalia*, meer behooren te worden gebouwd; maar dat het nog altijd de vraag is, of bij den aanbouw van nieuwe schepen de sprong van groote stoomfregatten tot stoom-gladdeks-korvetten niet een weinig te groot is.

De minister heeft verklaard, dat 'er alsnog geen voornemen bestaat om den aanbouw op particuliere werven te staken;

maar dat, als men in dit opzigt proeven wil nemen, op welker uitkomst staat kan worden gemaakt, men tot het stelsel van mededinging zal moeten besluiten.

Z. E. volhardt bij de aanvraag van f 25.000 voor de afslanking en het grondig onderzoek van het bestaande dok te Willemsdord.

De minister geeft gunstig verslag van de opleiding der adelborsten te Willemsdord, en verklaart, dat men tot de vestiging dezer jongelieden aldaar is overgegaan, onder anderen, naar aanleiding van de zoo schriftelijke, als mondelinge verslagen van de commanderende officieren van Z. M. schepen. De meer en meer gevoeld wordende behoefte om het kader der zeeofficieren voltallig te maken heeft den minister er toe geleid om het aantal dezer adelborsten tot honderd uittebreiden. De kosten der inrigting worden opgegeven als van f 68.145.

Bij de beantwoording der bedenkingen op het negende hoofdstuk lt. A., volhardt Z. E. de minister van Financien er bij, dat de renten van de schatkist-bijletten en van de waarde van het munt-depôt niet van de begroting behooren te worden afgenomen. Wat de munt-bijletten betreft, heeft Z. E. de minister te kennen gegeven, dat de wet de uitgifte van munt-bijletten van f 100 voorschrijft; dat daarvan niet meer aanwezig is dan voor een bedrag van f 250.000, en de Regering eene vermindering niet doeltreffend acht, maar zal onderzoeken, of de bestaande tegen andere van verschillende kleur van letterdruk verwisseld zouden kunnen worden.

In het antwoord op het voorloopig verslag, betreffende het tiende hoofdstuk, merkt de minister van Oorlog aan, dat hij bij de behandeling der begroting voor 1853 heeft verklaard, dat het destijds gepetitioneerd bedrag van f 10.400.000 hem genoegzaam voorkwam, en dat hij hetgeen daaraan te kort mocht komen, op het materieel der artillerie hoopte te bezuinigen; maar dat hij al spoedig daarop heeft te kennen gegeven, dat eene verhooging van dat cijfer in het belang van 's Rijks verdediging zeer wenschelijk was. Verder verklaart Z. E., dat al de voorgestelde uitgaven, welke niet zijn een gevolg van de hooge graan- of voeder-prijzen, als blijvend moeten worden beschouwd; — dat, wat het eindeijfer op den duur zal zijn, moeilijk kan worden bepaald, vermits de begroting jaarlijks een punt van overweging uitmaakt, maar dat, naar zijn inzien, dit cijfer, om op eene gepaste wijze in de behoeften te voorzien, ongeveer twaalf miljoen zal dienen te bedragen; — dat men alsdan een leger zal kunnen bezitten, zoodanig als voor eene krachtige verdediging des Rijks noodzakelijk is; — dat men, om de Volksvertegenwoordiging te believen, of zich in een populair zin aangenaam te maken, dit cijfer minder kan stellen, maar dat, naar mate men de raming zou willen verminderen, men altijd te weinig zou doen, en een zoo gebrekkigen staat van zaken erlangen, dat het daaraan besteede geld voor de eigenlijke verdediging als verloren en derhalve als eene nuttelooze uitgave zou moeten worden aangemerkt.

Z. E. de minister van Kolonien verklaart, bij de beantwoording van het voorloopig verslag, ten aanzien van het elfde hoofdstuk der staatsbegroting, dat zoodra de comptabiliteit der Rijks-middelen zal zijn geregeld, zoo spoedig mogelijk eene voordragt op het beheer der koloniale geldmiddelen zal worden ingediend.

Betreffende de W. Indien verklaart Z. E., dat de verzekering, dat de Regering het lot der slaven aldaar te lande ter harte neemt, geen woordenspel is; dat de benoeming van een man, die zich steeds als een tegenstander der slavernij heeft doen kennen, tot procureur-generaal in Suriname, daarvan ten bewijze kan strekken; — dat verder zes door den Koning aangewezen personen derwaarts zullen worden gezonden, om als landdrosten te fungeren daar, waar de overheidspersonen tot dus verre bij de directeurs der plantagien werden gezocht; — dat de maatregel in het begin wel eenige ontevredenheid heeft verwekt, maar dat deze heeft plaats gemaakt voor genegenheid om met de Regering mede te werken; — dat met de „maatschappelijke hervorming“, waaromtrent eene voordragt zal worden gedaan, niets anders wordt bedoeld dan om een einde te maken aan de slavernij; maar dat de Regering den maatregel niet wenscht te bestempelen met het woord „vrijverklaring“, omdat het verkeerde begrip van dit woord zoude kunnen leiden tot teleurstelling en alzoo tot verbittering.

's GRAVENHAGE, 16 November.

Bij besluiten van 14 Nov. heeft Z. M. benoemd tot burgemeester der gem. Papendrecht J. C. Singels; — aan H. J. Meuwissen, op zijn verzoek, cervol ontslag verleend tegen 31 Dec. als burgemeester der gem. Linne; — benoemd tot plaatsv. kantonregter te Nijmegen m. R. O. B. Verheyen, secretaris der gem. Nijmegen; — aan den kapitein-commandant der dienstdoende schutterij te Gorinchem H. Polvliet den personen rang van majoor verleend, als blijkt van hoogstdezelv's bijzondere tevredenheid wegens de door hem bewezen langdurige en goede diensten bij de schutterij; — den notaris J. de Wal, op zijn verzoek, van zijne tegenwoordige standplaats Dockum naar de stad Leeuwarden verplaatst, en benoemd tot notaris te Dockum C. Oosterbaan, cand. not. te Leeuwarden.

Bij Zr. Ms. besluit van 1 November is de heer A. de Codrika erkend als consul-generaal van Frankrijk te Batavia. — Uit de officiële opgave der opbrengst der rijks middelen, gedurende de tien eerste maanden van dit jaar 1856, blijkt, dat zij heeft bedragen f 46.228.910, terwijl de opbrengst van dezelfde middelen gedurende gelijke tien maanden van het vorig jaar 1855 is geweest f 45.482.969. Zoowel de directe belastingen, als de in en uitgaande regten, de accijnsen, de waarborg, de indirecte belastingen en de posterijen hebben een meerder bedrag opgeleverd; de loterij alleen iets minder. Van de accijnsen is de opbrengst meer geweest van: de suiker, het binnenl. gedistilleerd, het zout, de zeep, de bieren en de azijnen; — minder van: den wijn, het buitenl. gedistilleerd, het geslagt, de steenkolen en den turf; maar desniettemin staat de opbrengst het totaal bedragen f 13.128.667, tegen f 12.914.546. Het totaal van de opbrengst der indirecte belastingen heeft bedragen f 10.483.645, tegen f 10.465.478; niettegenstaande het regt van successie nog bijna f 900.000 beneden de opbrengst van 1855 is gebleven, en zulks ten gevolge der meerdere opbrengst van het zegel, de registratie en de hypotheek regten.

's GRAVENHAGE 17 November.

Het antwoord van Z. E. den minister van Buitenl. Zaken op het derde hoofdstuk der Staatsbegroting is nog niet bekend. Desniettemin ziet men de opening der beraadslaging van de Tweede-Kamer over deze begroting binnen weinige dagen te gemoet.

In het voorloopig verslag, betreffende de voordragt op de wijziging van de regten op den in- en uitvoer van den visch, komt voor, dat men schier eenstemmig heeft verklaard, zich met de hoofdbepalingen, de opheffing namelijk van de verbods-bepalingen van den invoer van visch en haring, te kunnen vereenigen. Verscheidene leden zouden, in het belang der min goede bevolking, een geheel vrijdom van regten op den invoer hebben gewenscht; doch vele andere leden hebben, om de bijzondere omstandigheden, in welke de zeevisscherij verkeert, een matig regt niet onraadzaam geacht.

Ten aanzien der zeevisscherijen wordt in het voorloopig verslag aangemerkt, dat men zich over 't geheel aan de reeds vroeger ten aanzien van dit ontwerp medegedeelde bedenkingen heeft gehouden. Verscheidene leden hebben zich op nieuw tegen de keuring van den haring verklaard, die ofschoon

facultatief, gaandeweg verplichtend zoude worden, en toch in zeker opzigt in strijd zoude zijn met het beginsel om het bedrijf van alle belemmerende banden te ontheffen.

Zeer vele leden hebben op nieuw bedenkingen geopperd tegen het verbod om gedurende de wintermaanden schrobbetten te bezigen, als niet kunnende aannemen, dat de kuit van den platvisch gevaar zoude loopen van daardoor te worden vernield. Er waren echter leden, die, bij het verschil van gevoelens op dit stuk, het nemen eener proef, door gedurende het geheele jaar volledige vrijheid te geven, te gevaarlijk oordeelden.

Vrij algemeen heeft men zich met de tijdelijke beperking van de garnalen-visscherij niet zeer ingenomen betoond; ook ter zake van het bezwaar van de uitvoering der op dit stuk voorgestelde bepalingen.

De meeste leden hebben zich ten aanzien van het collegie voor de zeevisscherijen niet bepaald verklaard. Sommige zouden de voorkeur hebben gegeven aan een bloot adviserend collegie.

— Uit de memorie van den minister van Financien, betreffende het fonds van de kooprijzen der domeinen blijkt, dat, na de uitgaaf van het daarop aangewezen bedrag f 2.644.362-50 voor het dienstjaar 1856, er nog een saldo zal overblijven van f 1.045.006, waarover bij de wet zal kunnen worden beschikt.

HAARLEM, 17 November.

Uit Weenen meldt de telegraaf, dat de Keizer en de Keizerin naar Laybach vertrokken zijn.

Te Liverpool zijn, met de *Arabia*, tijdingen uit Nieuw-York van den 4den dezer ontvangen. Destijds hield men daar de verkiezing van den heer Buchanan tot President van de Vereenigde-Staten voor zeker, maar had men nog geen officieel berigt, dat de keus werkelijk alzoo was uitgevallen. — De londensche *Times* van heden twijfelt er niet aan, of de heer Buchanan zal als President verkozen zijn.

In den avond van den 15den November is de engelsche brik *Delnu*, kapt. *Sewell*, in ballast bestemd naar Sunderland, bij Scheveningen gestrand. De equipage, bestaande uit 9 man, is met de reddingsboot van boord gehaald.

In de grofsmederij te Leiden is van regeringswege een model in 't klein van die inrigting gemaakt, bestemd voor den Keizer van Japan. Het is met de uiterste nauwkeurigheid zamengesteld en bevat al de werktuigen der grofsmederij; het geheel wordt door een paar raden in beweging gebracht, zoodat men eene volledige voorstelling van de gansche werking der inrigting in al hare bijzonderheden bekamt. De ministers van Binnenl. Zaken en van Kolonien hebben dezer dagen dat model bezigtigd, en last tot de verzending gegeven.

Te Groningen is tot lid der prov. Staten verkozen de heer D. van Houten. — Van de 1096 kiezers hebben slechts 191 aan de verkiezing deelgenomen.

Aan het thans afgeloopen officiers-examen van onder-officieren uit het leger hebben 17 aspiranten deelgenomen, te weten: 16 van het wapen der inf., waarvan één bestemd voor de dienst in Oost-Indië, en een aspirant der kavallerie. Naar men vernemt, heeft er slechts één van deze allen niet aan de vereischten van het voorschrift van examen voldaan. (*Bred. Ct.*)

In het vorige jaar is te Haarlem door het departement van de Maatschappij: *tot Nut van 't Algemeen*, eene proef genomen tot verspreiding van meerdere wetenschappelijke kennis onder den nijveren handwerkstand. Die proef is aanvaankelijk welgeslaagd, en om nu dat doel nog meer te bevorderen en aan die verspreiding van kennis de meest mogelijke uitgebreidheid te geven, is door een aantal invloedrijke personen te dezer stede besloten, bij genoegzame ondersteuning, eene vereeniging op te rigten, welke onder den naam van *Weten en Werken*, er naar streven zal, nuttige kennis onder den nijveren handwerkstand te verspreiden. Daartoe zullen, gedurende de aanstaande wintermaanden, 12 of meer bijeenkomsten gehouden worden, waarbij de nuttigste zaken uit het maatschappelijke leven op eene eenvoudige wijze zullen worden behandeld en door proeven, zoo veel mogelijk, aanschouwelijk gemaakt. Tot die bijeenkomsten zullen alleen worden toegelaten ambachtslieden, die van donateurs of donatrices toegang-kaarten mogten hebben bekomen.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.						
17 November 1856. 4½ ure.						
	van	tot	gebl.	van	tot	gebl.
Ned. N. Bank	—	—	—	Oost. Met. 5 p	73 ¼	73 ¾
W. S. 2½ p	62 ¾	63 ¼	62 13/16	Met. 54. 5	82 11/16	82 ¾
W. S. 3 p	74 13/16	75 1/16	74 13/16	" N. 5 p	74 9/16	74 1/16
" 4 p	93 13/16	94 1/16	93 13/16	" 54. 2½ p	38 ½	38 ½
Am. Sd. 3½ p	89 7/8	—	—	Wr. Bk. f	—	—
Hl. Ms. 4½ p	130	130	—	" . . .	345	—
O. L. 4 p	—	—	—	" . 4 p	—	—
H. Spw. .	—	—	—	Nap. L.B. 5 "	—	—
Leen. 4½ p	98 ½	—	—	Cert. R. 5 "	—	—
R. Spw. 4½ p	—	—	—	Belg. C. 2½ "	—	—
M. Wld. 4 "	—	—	—	Cert. R. 2½ "	—	—
Fr. Cert. 3 "	—	—	—	" " 4½ "	—	—
" 4½ "	—	—	—	Den. O.L. 5 "	100 ¾	—
Rusl. Obl. 5 "	102 5/8	7/8	102 3/8	" 3 "	—	—
" 5 "	101 3/8	3/4	101 1/8	Grkl. Obl. 5 "	39 1/16	39 1/16
Cert. 5 "	92 1/4	—	—	Brel. 24. 5 "	—	—
" 4 "	83 3/4	—	—	24. 5 "	—	—
" Stl. 4 "	83 1/8	—	—	39. 5 "	96 1/4	—
" N. 4 "	—	—	—	43. 5 "	—	—
" 54. 5 "	93 1/4	—	—	52. 4½ "	—	—
" 55. 5 "	95 1/16	1/4	95 1/16	Port. Obl. 3 p	43 7/8	44
" L. 5 "	—	—	—	Obl. U. .	—	—
" L. 4½ "	92 3/4	7/8	92 1/2	" C. 3 p	—	—
Insch. 6 "	—	—	—	Sard. C. 5 "	—	—
Cert. . 6 "	62 1/2	5/8	62 1/2	Peru 53. 4½ "	—	—
Polen A. f	152 1/2	—	—	U. 3 p	—	—
Obl. . 4 p	76	1/8	—	Eg. 55. 1 "	13 7/8	14 9/16
Pruss. A. 32	—	—	—	Fen. Obl. 4½ "	33 1/2	34
A. 54. 3½ p	—	—	—	U. 2 "	14 1/2	14 1/2
Obl. L. 4½ "	—	—	—	Gren. Ob. 3 p	20 7/8	21
Spanje O. 1½ "	22 11/16	15 1/16	22 13/16	U. . .	6 7/8	—
Obl. . 5 "	40 3/8	1/2	—	Mex. Obl. 3 p	20 1/4	3/8
" B. 3 p	36 1/2	3/4	36 5/8	N.A.P.H. "	—	—
A. S. . . .	61 1/8	—	—	Ph. B. "	—	—
B. C. . . .	55 1/16	7/16	—	A. B. . .	—	—
Oost. O.G. 5 p	78 3/4	—	—	Orig. . . .	—	—
" 4 p	61 1/2	—	—	Louis. 5 p	—	—

** Heden overleed na een langdurig lijden, doch op het allerovervachtst, onze geliefde eenige Dochter CA-
THARINA ROELANDA, in den jeugdigen leeftijd van
ruim 17 jaren, innig betreurd door hare diep bedroefde
Ouders.

UTRECHT,
9 November 1856.
A. M. EIJER,
Kap. Adm. v. Kle.
C. R. M. EIJER,
Geb. DE GELDER.

** Mijne innig geliefde eenige Zuster ANTONIA
ANNA THEODORA LULOFS, Wed. H. J. Fortuyn,
in leven Medic. Doctor te Zutphen, overleed heden avond,
na eene ziekte van nog geen twee dagen, ten huize van
onzen Neef Mr. E. de Man Ez., te Breda.

HARDINXVELD, H. J. LULOFS,
11 November 1856. Med. Doctor, R. d. O. v. d. N. L.
Eenige en algemeene kennisgeving.

** Mijne hartelijk geliefde Echtgenoot WILHELM-
NA JOHANNA DERKJE GIJSE overleed heden zacht
en kalm na een langdurig en voorbeeldeloos geduldig lijden
in den ouderdom van ruim 52 jaren, eene gelukkige Echt-
vereeniging van 30 jaren werd hierdoor verbroken, diep
bedroefd staar ik met mijne vier weenede Kinderen de
brave overledene na. A. BÖMER MIODELHOVEN.

DOESBORGH, 12 November 1856.
** Een diepe weemoed vervald ons huis door het
plotseling afsterven van onze zoo zeer beminde lieveling
PAULINA HENDRINA, op den leeftijd van 4 jaren en 9
maanden. Eene felle hersenkoorts sloopte haar anders zoo
frisch en sterk gestel in weinige uren. God schenke ons
troost bij het zware offer, dat wij hem hier te brengen
hebben.

J. R. G. CONINCK WESTENBERG,
B. CONINCK WESTENBERG,
BOERHORST KIKKERT.

** Op den 12den November 1856 ontsliep te HOORN,
zacht en kalm, in den ouderdom van bijna 73 jaren, onze
Waarde en Hooggeachte Behuwdmoeder MARIA BEST,
Wed. Aart Koning.

Uit aller naam,
A. J. KONING,
Wed. H. J. Tiesman.

** Heden overleed tot diepe droefheid van mij en der
wederzijdsche Betrekkingen, mijne hartelijk geliefde E-
chtgenoot, MARIA ARBON, mij na eene gelukkige E-
chtvereeniging van 2½ jaren, een Kind nalatende, te jong om
haar zwaar verlies te beseffen. F. H. BATENBURG JR.

ROTTERDAM, 12 November 1856.
** Op den Huize Kerkensteijn, overleed heden, na een
smartelijk en langdurig lijden, in den ouderdom van 59
jaren, mijn veelgeliefde Echtgenoot, DIRK BOELLAARD,
Burgemeester en Secretaris dezer Gemeente.

Wat ik, zijne Zonen en verdere dierbare Betrekkingen
in den overledene verliezen zullen allen beseffen, die hem
van nabij gekend hebben.

HERWIJNEN, Wed. G. W. BOELLAARD,
13 November 1856. geb. DE BRUYN.

** Op den 13den November is te AMSTERDAM zacht
in den Heer ontslapen, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot
PETRUS WILHELMUS SCHOLTEN, in den ouderdom
van 74 jaren, diep betreurd door mij, mijne Kinderen,
Behuud en Klein-Kinderen.

A. M. SCHOLTEN,
geb. VAN BERGEN.

** Heden overleed, na eene korte ongesteldheid, onze
geliefde Moeder, G. WESTERMAN, Wed. D. Schuitemaker.

Uit aller naam,
D. SCHUITEMAKER.
MEDEMBLIK, 14 November 1856.

** Heden overleed, tot diepe droefheid van mij en
mijne Kinderen, mijne hartelijk geliefde Echtgenoot,
ELISABETH KLEYN VAN WILLIGEN, in den ouder-
dom van bijna 48 jaren.

P. E. v. D. MANDELE.
DELFT, 14 Novemb. 1856.

** Heden overleed, na voorzien te zijn geweest van de
laatste H. Sacramenten der stervenden, mijne hartelijk ge-
liefde Echtgenoot MARIA VAN RUITEN, in den ouder-
dom van ruim 46 jaren; wat ik en mijne Kinderen ver-
liezen, kunnen alleen zij beseffen, die de dierbare overle-
denen in hare waarde gekend hebben.

LISSE, 14 November 1856. J. W. LEFEBER.

** Mij trof weder eene nieuwe ramp, een zeer treffend
verlies: mijne dierbare Echtgenoot TRIJNTJE KOP be-
weeek heden in den vroegen morgen voor het geweld eener
kwijnende ziekte in den ouderdom van ruim vijf en dertig
jaren. Slechts acht jaren mogt ons zoo genoegelijk hu-
welijk duren, in welken tijd ons vier Kinderen werden
geboren, waarvan echter drie haar reeds ten grave voor-
gingen.

J. HAREMAKER Pz.
KOOG A/D ZAAAN, 14 November 1856.

** Heden overleed, in den ouderdom van 71 jaren,
mijn geliefde Echtgenoot JOHANNES CONRADUS VAN
LAER; diep betreurd door mij en onze Zonen.

AMSTERDAM, M. VAN OPHOVEN,
14 November 1856. Wed. J. C. van Laer.

** Heden overleed, na eene hevige ongesteldheid van
ruim drie weken, in den ouderdom van 56 jaren, mijne
hartelijk geliefde Moeder, Vrouwe ELISABETH JOHAN-
NA ALDENHOVEN Weduwe den Wel-Ed-Geb. Heere
Isaac Anne Willer.

O. M. WILLER.
LEYDEN, 15 November 1856.

** Voor de menigvuldige blijken van deelneming mij
betoonend bij het overlijden van mijne Waarde Echtgenoot,
de Heer Gerrit Dop, betuig ik ook namens mijne Kinde-
ren en Behuud-Kinderen mijnen dank.

ZUTPHEN, Wed. G. DOP,
15 November 1856. M. MARS.

** Voor de menigvuldige bewijzen van deelneming bij
het overlijden mijner Zuster, Mejufvrouw J. C. Roldanus,
te Enkhuizen, betuig ik mijnen welmeenenden dank.

ROTTERDAM, M. T. ROLDANUS,
17 November 1856. Wed. de Brouwer.

** G. C. BOSCH REITZ, te Amsterdam, adverteert,
dat ten zijnen Kantore, te beginnen met den twintigsten
November, des Dingsdags en Donderdags, voormiddags
aan tien tot twaalf ure, zal worden betaald: Een JAAR

INTEREST, van de Negotiatiën dd. 24 Februarij 1765 en
11 Augustus 1775, ten lasten der verbondene helft der
Plantaadje La Jalousie, gelegen in de Kolonie Suriname,
en zulks tegen Kwitantie en Aanteekening op de Obligatiën.

HOLLANDSCHE IJZEREN SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

De Raad van Administratie der Hollandsche IJzeren
Spoorweg-Maatschappij adverteert bij deze, dat nieuwen
stellen DIVIDEND-BEWIJZEN, voor de Aandeelen van
genoemde Maatschappij, afgegeven zullen worden aan het
Hoofdkantoor te Amsterdam (Rokin E., 136) van af den
16den December 1856, des Dingsdag en Woensdag van 10
tot 2 uur, tegen intrekking van de Talons, voorzien van
eene onderteekende Lijst der Nummers naar volgorde ge-
rangschikt.

Na 15 Februarij 1857 zal hieroe alleen gevaceerd wor-
den den eersten Dingsdag van elke maand.

De Raad van Administratie voornoemd,
J. BROUWER ANCHER, Commissaris-President.
J. BORSKI, Commissaris-Secretaris.

** De beide Praebenden ingesteld bij Testament
van Mejufvrouw ELIZABETH VAN DER MIEDEN, tot
opleiding van Jongelieden van de Hervormde Godsdienst
in de Godgeleerdheid, vacant zijnde, worden als daartoe
in de eerste plaats beregtigd zijnde opgevoepen:

- Leden van de Familie der Testatrice.
- Zonen van Predikanten, Scholtussen en Custodes
in het Schout-Ambt Bemmel, en
- Zonen van Predikanten, Scholtussen en Custodes in
het Ambt Oerbetuwe.

Ouders en Voogden die vermeenen dat hunne Kinderen
of Pupillen aanspraak op de voornelde Praebenden heb-
ben, gelieven zich uiterlijk vóór den 1sten December e. k.
met vrachtrijde Brieven, aan den Ondergeteekende te wen-
den.

De Dijkgraaf van Overbetuwe, als Oppor-
Arnhem, Provisor van de stichting van wijlen
8 Novemb. 1865. Meij. E. VAN DER MIEDEN.
J. RAU VAN GAMEREN.

** Degenen welke iets verschuldigd zijn aan, of te
vorderen hebben van de met onderling genoegen ontbon-
den Vennootschap, onder de Firma van N. ARNTZ &
COMP., Steen-Fabriekanten in de Erlecom, worden ver-
zocht, daarvan opgave of betaling te doen, vóór den
1sten December 1856, aan den Notaris VAN DER GOES,
te Beek, bij Nijmegen, die door de Vennooten uitsluitend
met de likwidatie is belast.

GYMNASTIE-TEKENEN.

Men vraagt een SECONDANT die ook Gymnastie en Tee-
kenen verstaat, op voordeelige voorwaarden. Lett. A. R.,
franco, bij A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

ATTENTIE.

Men vraagt aan een bloeiend Instituut met Januarij
1857: Eene SECONDANT, P. G., voor het onderwijs
der Moderne Talen in de hogere Klassen. (Wiskunde
aanbeveling). Het Salaris behalve Kost enz. is f 300.

Adres met gefrankeerde Brieven, onder Letters B. N.,
bij A. J. VAN DEN SIGTENHORST, Boekhandelaar te
Deventer.

A P O T H E E K.

J. RISSELADA, Apotheker te Sneek, vraagt met De-
cember of Januarij aanstaande, een BEDIENDE, P. G.

** Burgemeester en Wethouders der Gemeente, Beide
KATWIJKEN c. a., nemen aanleiding, uit de woonplaats-
verandering van den vroeger te Katwijk aan Zee gevestigd en
Med. et Art. Obst. Doctor, belanghebbende Doctoren op-
merksaam te maken dat door dit verrek de p. m. 3600
zielen tellende gemeente van Katwijk aan Zee thans zonder
ter plaatse inwonende Geneesheer verkeert.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
G. A. SALOMON HUYGENS,
De Secretaris.

J. SCHADDE VAN DOOREN, Weth. I. s.
NB. Gedurende de vijf eerste werkdagen der week, zijn
informatien te bekomen van des voormiddags tien ure tot
des namiddags ten een ure.

** Men vraagt, om dadelijk in dienst te komen: Een
bekwamen, van goede getuigen voorzienen BROODBAK-
KERS-KNECHT, bij D. P. VAN ALKEMADE, te Loos-
duinen. Brieven franco.

** Er wordt gevraagd in Amsterdam, een bekwaam
HUISKNECHT, van de P. G., om dadelijk in dienst te
treden, goede getuigschriften kunnende overleggen. Men
gelieve zich onder franco Brieven aan te melden, onder Let-
ters Z. Z., bij J. DE KRUYFF, Boekhandelaar te Utrecht.

** In eene met het beste gevolg gedreven wordende
Wijnkoopertij wordt verlangd: Een COMPAGNON, die
de vereischte bekwaamheden voor zoodanige zaak bezit,
en in staat is, om de helft daarvan te kunnen overnemen,
hetzij tegen contante betaling, hetzij tegen het stellen van
zekerheid. Nadere informatien zijn te bekomen op franco
aanvraag, met Brieven onder Letter A. D., bij A. KNOOP,
Klein Heiligland te Haarlem.

** Een gehuwd TUINMAN, zonder Kinderen van
middelbaren leeftijd, van de Prot. Godsdienst, biedt zich
aan tegen Februarij a. s. Hij kan de beste getuigschriften
zoowel van bekwaamheid in zijn vak als van zijn gedrag
overleggen. Brieven franco, onder Letter M. R., bij den
Boekhandelaar W. STOKHUYZEN, te Gorinchem.

HUWELIJKS AANVRAAG.

Iemand uit eenen deftigen stand, tusschen de 30 à 40
jaren oud, van de Hervormde Godsdienst, zich bezig hou-
dende met eene Boerderij, en daarbij nogal bemiddeld,
zoekt langs dezen weg in kennis te geraken, met een
MEISJE of WEDUWE van fatsoenlijke familie, en van
dezelfde geloofsbelijdenis, die mede niet onvermogen is,
ten einde na wederzijdsch goedvinden een Huwelijk aan-
tegaan. Geheimhouding wordt verzekerd en verlangd
Brieven franco, onder Letters P. D., in te zenden aan A.
KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

** Men verlangt bij Haarlem: Eene GOUVER-
NANTE, die in staat is onderrigt te geven in de Holland-
sche-, Fransche-, Duitsche en Engelsche Talen, Schrijven
en Rekenen; zij, die tevens onderrigt kunnen geven, in
Piano en Zang zullen de voorkeur hebben. Adres, met

franco Brieven, Letter H., aan den Kantoor-Boekhandel
BLIKMAN en SARTORIUS, te Amsterdam.

OFFERTE.

Een Weduwnaar zonder Kinderen, van de Prot.
Godsd., middelbaren leeftijd, drijvende eene drukke soliede
zaak, vraagt: Eene JUFVROUW of jeugdige Weduwe
zonder kinderen, genegen om het Huishouden te besturen.
Iemand van eenig vermogen opgeruimd Humeur en fatsoen-
lijke familie zal vooral in aanmerking komen, daar minder
dienstbaarheid gevorderd wordt, dan wel het figureren eener
Vrouw in deze zaak zoonoodig.

Men adresseere zich met franco Brieven Lett. J. A. R.,
aan A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem. Op discre-
tie kan men staat maken en des verkiezende de Brieven
terug ontvangen.

** Men vraagt in een voornaam Logement: Eene fat-
soenlijke BURGER DOCHTER, vlug en sterk van gestel,
tot assistentie in het Huishouden. Brieven franco, onder
Lett. Z., bij den Boekhandelaar J. J. VAN BREDERODE,
te Haarlem.

** Eene bekwame KAMENIER, van de Protest. Gods-
dienst en van goede Getuigen voorzien, door omstandig-
heden buiten betrekking, zag zich gaarne hier of elders
weder geplaatst. Reflecterenden, adresseren zich franco,
onder Letters Q. Q., bij W. WILLEMS, Boekhandelaar,
te Amsterdam.

** Wordt gevraagd te Zeijst tegen Januarij of Fe-
bruarij: Eene KINDERMEID, van de Protest. Godsd.,
boven de 25 jaren, geschikt om met Jonge Kinderen om-
tegaan, en goed kunnende Naaijen. Adres, met franco
Brieven, of in persoon, bij den Boekhandelaar J. W.
EVERSZ, te Zeijst.

** Op eene Kostschool voor Jonge Jufvrouwen wordt
gevraagd: Eene HUISHOUDSTER van middelbaren leeftijd
en van de P. G. Adres met franco Brieven, onder Lett.
M., bij de GEBROEDERS VAN CLEEF, Boekhandelaars
te 's Gravenhage.

OPENBARE KENNISGEVING.

De Commissie belast met het Bestuur der werkzaamhe-
den welke het in werking brengen van het Reglement voor
het Hoog-Heemradschap der Vijf Heeren Landen moeten
voorafragen, brengt bij deze naar aanleiding van art. 53
van voornoemd Reglement ter kennis van de Ingelanden,
dat de herstemming van Hoofd-Ingelanden en van Hoofd-
Ingelanden-plaatsvervangers, welke op den 13den Novem-
ber jl. in de verschillende Kies Districten heeft plaats ge-
had, de volgende uitslag heeft opgeleverd:

1°. Dat voor het 1ste District, Hoofdplaats Vianen, be-
noemd zijn tot Hoofd-Ingelanden-plaatsvervangers,
de heeren:

L. S. P. DUPPER.
K. VAN DER HEIDEN, en
A. F. KOOL.

2°. Dat voor het 2de District, Hoofdplaats Schoonre-
woerd, benoemd zijn tot Hoofd-Ingelanden, de heeren:

D. DE LEEUW en
C. STERK Jz.

En tot Hoofd-Ingelanden-plaatsvervangers, de heeren:
BASTIAAN KORTLEVEN.
MAARTEN HEIJKOOP.
H. KARS en
C. DE WIT.

3°. Dat voor het 3de District, Hoofdplaats Leerdam
benoemd zijn tot Hoofd-Ingelanden-plaatsvervangers:
de heeren:

P. VAN BUUREN,
T. DE STIGTER en
A. DE STIGTER.

En zal deze worden openbaar gemaakt door aanplakking
in alle Gemeenten van het Hoog-Heemradschap, en door
plaatsing in een dagblad.

Vianen, den 15den November 1856.

De Commissie voornoemd:
W. ROOZEBOOM, Voorzitter.
J. J. CAMBIER, Secretaris.

PUBLIEKE BESTEDING.

Dijkgraaf en Heemraden van den Polder WAARD en
GROET, zullen op Vrijdag 28 November 1856, des voormid-
dags ten 11 ure, in het Polderhuis, te Winkel nabij
Kolhorn, publiek Besteden:

Het UITDIEPEN of UITBAGGEREN der BUITEN-
VOORHAVEN, te Kolhorn, breeder bij Bestek om-
schreven.

De Bestekken liggen ter lezing, te Amsterdam, in het
Vosje en Poolsche Koffijhuis; te Haarlem, in de Kroon en
de Leeuw; te Alkmaar, in de Roode Leeuw; te Me-
dembliek, in de Valk; te Hoorn, in 't Onvolmaakte Schip;
te Purmerend, in de Roskam; te Edam, in 't Heeren-Lo-
gement; te Monnickendam, in de Doelen; te Kolhorn, in
de Roode Leeuw, en te Winkel, in 't Wapen van Winkel
en in het Polderhuis.

Aanwijs in loco, twee dagen vóór den dag van Besteding,
des morgens ten 9 ure.

Dijkgraaf en Heemraden voornoemd,
FRED. SIEUWERTS, Dijkgr.
A. R. SLOOS, Secretaris.

GRASZADEN.

E. H. KRELAGE EN ZOON, te Haarlem, zijn in het
bezit van eenen goeden voorraad van Engelsch en Italiaansch
RAAIGRAS, TIMOTHEIGRAS en andere veel gevraagde
soorten. Een ruim assortiment andere Grassen is in kleiner
hoeveelheid voorhanden. Eene Prijs-Courant daarvan zal
eerlang worden verkrijgbaar gesteld. Zij vestigen de aan-
dacht in 't bijzonder op het overblijvende Raaigras van
Paceij, waarvan zij eenen goeden voorraad hebben en 't welk
zij leveren à 60 Cents per Ned. Pond, f 5 de 10 Ned. Pond.
Engelsch Raaigras per 10 Ned. Pond f 4. Timotheusgras
f 5. De prijzen van groote partijen per Correspondentie.
Brieven franco.

ENGELSCHES STOKROZEN.

Bij de ondergeteekenden is voorhanden om nu of in het
aanstaande voorjaar af te leveren, eene groote partij DUB-
BELE STOKROZEN van Engelsch Ras, à f 30 per hon-
derd Planten. Wed. A. VAN EEDEN EN ZOON.
Haarlem, Nov. 1856.

* * Door nieuwe Connexien is de ondergeteekende in staat, voor deminst mogelijke prijzen, de beste Fransche PIANINO'S, 3 snatig en 7 octaaf, te leveren. Gegadigen worden beleefdelijk uitge-moedigd dezelve ten zijnen Huize te komen bezichtigen. W. C O S T E R.

Alkmaar, den 15^{den} November 1856.

NB. Gedurende drie achtereenvolgende jaren wordt voor de Instrumenten geguarandeerd.

IMMORTELEN.

De ondergeteekenden hebben weder ontvangen: FRANSCHES IMMORTELEN, in geheel nieuwe kleuren, en verkrijgbaar gesteld, zoowel bij Bossen als bij afzonderlijke Bouquetten, met groen van f 0,50 tot f 3. Altijd groene MOS à f 0,30 het Pakje.

Haarlem, Nov. 1856.

Wed. A. VAN EEDEN EN ZOON.

TE KOOP, à CONTANT:

Een roijaal IJZEREN BOEKDRUK-PERS, à f 200. Eenige partijtjes gebruikte LETTER, à 50 Ct. per Kilo, als: 100 Kil. BREVIER; 500 Kil. GAILLARD; 350 Kil. GALJARD; 350 Kil. GARMOND; 300 Kilo DESSENDIAAN; en 150 Kilo MEDIAAN; allen Romein en Curcif.

Nadere inlichtingen op franco aanvraag, onder Letter Z., bij den Boekverkooper G. DE GEUS, te 's Hage.

* * G. W. WESSELIING, zal op Vrijdag den 21sten November 1856, des namiddags ten drie ure, te Amsterdam, in de *Witte Zwaan*, op den Nieuwendijk, presenteren te verkoopen: Eene extra mooie partij RIJNSCHE HOUTWAREN, bestaande in eene mooie partij Dennen en Eereuen, eene mooie partij Eiken Balken, Roeden, Klossen, Krommers en andere HOUTWAREN. Liggende als bij Notitien wordt aangewezen die aan het Kantoor van BONTEKONING en AUKES, te verkrijgen zijn.

HOUTVERKOOPING.

De Hoog-Wel-Geboren Famille VAN ERP VAN 't HOLT, en VAN VOORST TOT VOORST, zullen ten overstaan van den Notaris C. J. P. WEYN, residerende te Didam, ten Huize van J. G. Reyers aldaar, op Donderdag den 27sten November 1856, voormiddags om 10 uren, in het Openbaar den meestbiedende Verkoopen:

90 Stuks buitengewoon zware en lange EIKEN BOOMEN, Genummerd in 55 Perceelen, bijzonder geschikt tot *Scheeps- en ander Timmerhout*.

Al de vermelde Perceelen staande op het Adelijk Gedeelte *Manhorst*, onder de Gemeente Didam, bij Doesborgh. Aanwijzingen te bekomen bij den Boschwachter W. Zweers op de *Manhorst*.

HOUTVERKOOP.

op de Buitenplaats *Oostbos*, onder Veur, gelegen aan den Straatweg van 's Gravenhage op Leiden en aan den Vliet, op Woensdag den 3^{den} December 1856, aanvang des morgens ten 10 ure, betaaldag 1°. Augustus eerstk.: bestaande in opgaand GEBOOMTE, waaronder een 40tal bijzonder schoon gegroeide IEPEN BOOMEN, eenige zware MASTEN, POPELEN, EIKEN en andere, eenige partijen HAKHOUT en ruim duizend zeer zware TAKKEBOSSEN.

Alles nader bij Biljetten verder aangegeven. Informatien zijn te bekomen bij den Tuinbaas op de Hofstede voornoemd.

* * Op Donderdag den 20sten November 1856, des voormiddags ten 11 ure, zal ten overstaan van den te Krommenie residerenden Notaris D. VAN DER WART, in het *Heeren-Logement* aldaar, publiek Verkocht worden:

Een BOEREN-WOONHUIS, waarin Stalling voor 26 Koeijen en Berging voor 22 Koehooi, met ERVE en TUIN en drie Kavels allerbest WEILAND, te zamen groot 20 Bunders, 84 Roeden, 50 Ellen, genaamd *ZAAWITJK*, staande en liggende in de Engewormer, Gemeente Wormer.

Een BOEREN-WOONHUIS, waarin Stalling voor 26 Koeijen en Berging voor 22 Koehooi, met ERVE en BOET, aan den Lagendijk onder Assendeift.

En een BOEREN-WOONHUIS, waarin Stalling voor 12 Koeijen en Berging voor 10 Koehooi, benevens ERVE, aan den Busch onder Krommenie, groot 17 Roeden, 90 Ellen; — met

35 Bunders, 46 Roeden, 50 Ellen, allerbest WEI- en HOOILAND, mede aan den Lagendijk onder de Gemeente Assendeift gelegen, en bij de twee laatstgemelde Boerderijen behorende.

Alles breeder bij Biljetten omschreven.

De Landerijen zijn met 25 December 1856 en de Boeren-Woonhuizen met 1 Mei 1857 te aanvaarden.

De Verkoops-voorwaarden zullen acht dagen voor den Verkoopdag ter lezing liggen ten Kantore van de Notarissen D. VAN DER WART, te Krommenie, en J. EYKEN, te Purmerend.

* * De Notaris VAN MARIENHOFF, te Wijk bij Duurstede, zal, op Vrijdag den 21sten November 1856, des voormiddags ten 11 ure, in het Logement de *Zwaan*, te Wijk bij Duurstede, in het openbaar, Verkoopen:

Onder Wijk bij Duurstede:

56 Roeden, 80 Ellen BOUWLAND, Sectie C, N°. 9 en 10. 4 Bunders, 72 Roeden, 60 Ellen BOUWLAND, Sectie C, N°. 137.

4 Bunders, 88 Roeden WEI- en BOSCHLAND, Sectie E, N°. 487 tot en met 492.

1 Bunder, 35 Roeden, 80 Ellen BOUWLAND en WEG, Sectie E, N°. 81 en 82.

Nadere informatien zijn te bekomen bij voornoemden Notaris. Brieven franco.

OPENBARE VERKOOPING.

Op Maandag den eersten December 1856, des voormiddags ten elf ure, in het Logement de *Romein*, aan den Kattensingel te Gouda, van: Eene POTTEN-FABRIJK en PIJPEN-BAKKERIJ, waarin die zaak vele jaren met goed gevolg is en nog wordt uitgeoefend, Woonhuis, Pakhuizen, Kleimolen, Koe- en Paardenstal, en verdere Betimmering en Stuk Grond, staande en gelegen aan den Raam- of Koningsstraat, te Gouda, Wijk O., N°. 303, 304 en 332. Te aanvaarden 1°. Januarij 1857. Alsmede twee WOONHUIZEN en ERVEN, een OOF-TUIN en eenige Percelen WEILAND, staande en gelegen in de Gemeenten Gouda en Broek, c. a.

Verdere inlichtingen zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris W. J. FORTUYN DROOGLEEVER, te Gouda.

* * Men is van meening ten overstaan van den Notaris H. H. VAN LIER, te Assen, op nader te bepalen tijd en plaats te Verkoopen:

Eene kapitale HOFSTEDEN, met BOUW- en WEIDELANDEN en verder BOSCH-, VELD- en VEENGROND, alles aan een gelegen, ter grootte van ongeveer 325 Eunders, in de Gemeenten Diever en Smilde, Provincie Drenthe, aan de Drentsche Hoofdvaart en den Straatweg van Zwolle op Groningen. Nadere informatien te bekomen, bij den genoemden Notaris, met *franco* Brieven.

PUBLIEKE VERKOOPING.

In het *Heeren-Logement*, aan den Burg binnen Leyden, op Vrijdag den 28sten November 1856, bij opbod, en op Vrijdag den 5^{den} December daaraanvolgende bij afslag, beide dagen des voormiddags ten elf ure, (onder nadere goedkeuring van den Gemeente-Raad te Leyden.) van:

N°. 1. Het HEERLIJK REGT VAN LEYDERDORP, zoodanig als hetzelfde thans daadwerkelijk wordt uitgeoefend, met de HIELFT in het TIENDREGT der bezwaide Landen, onder Leyderdorp, met uitzondering van die, gelegen in Achthoven, en voorts den OMMENDIJK of MUNNIKKEN-BOOMGAARD, gelegen omtrent de Kerk, in dezelfde Gemeente, Kadaster Sectie B, N°. 210 en 417, groot 1 Bunder, 13 Roeden, 20 Ellen.

N°. 2. Het VEER op de Brug, over den Rhijn, te Leyderdorp, met het REGT van heffen van een BRUGGELD voor het openen van het Hek, en het ophalen der Valbrug; alsmede het bij die Brug gelegen groot, ruim, hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS en ERVE, ingericht tot *Logement of Herberg*, bevattende eene groote Volkkamer, ruim Voorhuis, groote Bovenzolder, Zolder, Keuken, Kelder, Stalling voor 32 Koebeesten, Paardenstal, Hooizolder, en verder Getimmerten, Kadaster Sectie A, N°. 868, groot 4 Roeden, 80 Ellen. Te aanvaarden met 1 Januarij 1857.

Het voorschreven Huis kan dagelijks worden bezigtigd. Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van de Notarissen A. B. BARKEY Nz. en J. A. PRIJN, te Leyden, alwaar de Veilconditien ter lezing zullen liggen.

PUBLIEKEN VERKOOP.

* * ALBERTUS REGNERUS SLOOS, Notaris te Winkel, zal op Woensdag 10 December 1856, des avonds ten 6 ure, ten Huize en Herberge van J. Ameliswaard te Winkel, in publieke Veiling Verkoopen:

Twee kapitale BOERENWONINGEN met de daarbij behorende ERVEN, TUINEN en BOOMGAARDEN, een ARBEIDERS-WOONHUIS, met ERF en BOOMGAARD, twee Percelen uitmuntend WEILAND en twee Percelen vruchtbaar BOUWLAND, alles staande en gelegen in de Gemeente Winkel en Nieuwe-Nederp, breeder omschreven bij alom verspreide Biljetten.

Informatien te bekomen, ten Kantore van den Notaris Sloos voormeld, alwaar de Veilconditien en Eigendoms-Bewijzen, in tijds vóór de Veiling ter inzage zullen liggen.

* * N. J. VAN BEMMEL, J. H. BRINKMAN, J. VAN DER VLUGT, T. A. LIWIJN, N. WAALEWIJN, W. M. VAN BEMMEL en JAN BROESE, Makelaars, presenteren, als lasthebbende van hanne Principalen, op Woensdag den 24sten December 1856, (zijnde Kers-Avond), in het Logement de *Gouden Leeuw*, te Haarlem, in publieke veiling te Verkoopen, ten oversaan van den Notaris Mr. P. MABÉ JUNIOR:

N°. 1. Een groot, hecht, sterk en weldoortimmerd HUIS en ERVE, staande en gelegen aan het Spaarne, bij de Wildemansbrug, tusschen de Bakenessergracht en de Klerksteeg, geteekend Wijk 1, N°. 603, voorzien van diverse Beneden- en Bovenkamers, Keuken, Kleer- en Tarfzolder, enz., enz., achter hetzelfde een grooten TUIN, met uitgang in eene gemeene Poort, uitkomende aan de Bakenessergracht, bij het Kadaster bekend onder Sectie D, N°. 1731; benevens een GEBOUW, geteekend Wijk 6, N°. 603, *rood*, mede aan de Bakenessergracht uitkomende en bestaande in Stalling voor één Paard en twee Vertrekken, waaronder een groote Kelder. Een en ander bij het Kadaster bekend in Sectie D, onder N°. 1777, ter grootte van 4 Roeden en 40 Ellen.

Dit Perceel zal op den dag der Veiling publiek te zien zijn en, bovendien, op *Dingsdag* en *Donderdag* van 1 tot 3 ure bezigtigd kunnen worden.

N°. 2. Eene ledige GRAFSTEDEN, met eene ZERK bedekt, gelegen op de Algemeene Begraafplaats te Overveen, N°. 17.

N°. 3. Een DITO DITO, als voren, N°. 18.

Breder bij Biljetten omschreven en nadere informatie bij bovengemelde Makelaars. De Bewijzen van Eigendom en Veilconditien zullen drie dagen vóór en op den Verkoopdag ter visie liggen ten Kantore van den Notaris voornoemd.

VOOR LEESGEZELSCHAPPEN.

is door J. B. WOLTERS, te Groningen uitgegeven: HUC en GABET, Omzwervingen door Mongolie en Thibet tot naar de hoofdstad van den Tale-Lama f 3,75.

Prof. HANSTEEN'S, Reis door Siberie f 1,80. De Krim en Odessa. Herinneringen uit het reisdagboek van Prof. K. KOCH, f 1,70.

J. N. ANDERSSON, eene reis om de Wereld, met het Zweedsch Oorlogsfregat *Eugenie* in 1851—53, f 2,90. Landen, Steden, Volken en Menschen, een panorama in negentien groepen naar A. W. GRUBE en vele anderen. Twee Deelen f 7,50.

Alle belangrijk van inhoud, boeiend geschreven, vertaald door den heer GOEVERNEUR en spaarzaam maar duidelijk gedrukt in gr. 8°.

Dr. MEYBOOM, het Leven van Jezus, 1^e—3^e Stuk f 12,40. Het 4de Stuk is ter perse.

Dr. CANNING, Christel. Redevoeringen, 2^e Druk, f 1,50.

De stem eens Christens, 2 Stukken f 3,15.

* * Heden zijn van de pers gekomen, de volgende geheel oorspronkelijke werken:

N. A. VAN CHARANTE, KINDERLEVEN, Schetsen en Novellen voor de jeugd, met 4 gekleurde

Platen, 2de druk. Gebonden in heel Linnen en Verguld f 1,60; idem gebonden in Karton f 1,25.

Van dit werk werd het vorige jaar, in weinige maanden, eene aanzienlijke oplage uitverkocht, men leze hierover de verschillende gunstige recensien.

LENTEJAREN, LEERZAME VERHALEN VOOR DE JEUGD, door een Kindervriend, met 2 in kleur gedrukte Platen, 42 Pagina's druks in keurige band, 50 Cents.

LEERZAAM EN NUTTIG. Keur van uitgezochte Verhalen voor de Jeugd, met 4 Platen, 85 Pagina's druks in 1/2 Linnen Band en gedrukt omslag. 85 Cents.

Men leze over deze beide werkjes, de keurige aanbeveling in de Kinder-Courant N°. 10.

Tevens debiteert de Uitgever dezes met goed succes:

BLOEMEN VAN VREEMDE BODEM, met 4 gekleurde Platen, gebonden in Linnen Band, prijs f 1,25. Idem in Karton f 1.

C. MARIN, Methode familière corrigée par C. J. VAN BEMMELEN. Prijs 30 Cents.

Krommenie.

J. DE HAAN.

* * Door H. KOSTER, Boekverkooper der Koninklijke Akademie te Delft, is uitgegeven en algemeen verkrijgbaar gesteld:

HANDLEIDING VOOR DE PRACTISCHE OEFENING

IN DE

ZINS-ONTLEDING.

naar de tweede, verbeterde en vermeerderde uitgaaf van het Werk van den Hoogleeraar T. ROORDA, *Over de deelen der rede en de rede-ontleding*; door Dr. G. VAN WIERINGHEN BORSKI. In groot 8° formaat. Prijs f 1,25.

Van denzelfden Schrijver zijn mede door hem uitgegeven: BEKNOPT LEERBOEK voor het aanvankelijk onderwijs in de MOEDERTAAL.

Eerste Cursus. Tweede druk. Prijs 15 Cents.

— Idem. Tweede Cursus. Prijs 30 Cents.

Aanhangsel op den Eersten Cursus. Prijs 20 Cents.

Ook is door hem alom verzoeden een bericht van uitgave eener Hollandsche Vertaling van het Werk van:

REMIGIUS FRESSENIUS, ANLEITUNG ZUR QUALITATIVEN CHEMISCHEN ANALYSE;

mit in den Text eingedruckten Hellschnitten; nemte verbesserte Auflage. Uit het Hoogduitsch vertaald door Dr. C. F. DONNADIEU, Hoogleeraar in de Scheikunde aan de Koninklijke Akademie te Delft.

Dit Werk is reeds ter perse, en zal ter bespoediging van het gebruik in 4 opvolgende afleveringen in gr. 8°, zeer compresen druk, plants hebben, die hoogstwaarschijnlijk nog dit jaar het licht zullen zien. De prijs van het complete werk zal f 5,— zijn, doch voor de Koopers in dit jaar op f 4,50 genoteerd worden.

VOOR GYMNASIËN, INSTITUTEN EN ZELFONDERRIGT,

is bij P. J. PERSIJN, te Hoorn, van de pers gekomen en alom te bekomen:

Dr. C. G. REHLEN'S

GESCHIEDENIS

DER

ONTDEKKINGEN EN UITVINDINGEN,

VAN HET

begin der menschheid tot op onzen tijd.

NAAR HET HOOGDUITSCH,

DOOR

I. J. J. SNELLEBRAND.

Prijs 75 Cts.

Hetzelfde in Carton gebonden..... f —,90. Hetzelfde voor Schoolgebruik..... f —,40.

HET MEEST DOELMATIGE

BOEKGESCHENK

VOOR JONGE DAMES,

BIJ DE AANSTAANDE FEESTEN, IS

DE LANTAARNOPSTEKER

EEN AMERIKAANSCH ROMAN.

2 Deelen, derde Druk, met Platen. Prijs ingenaaid f 2,50. Gebonden in Linnen, met vergulden S. ampels f 3,15.

De roem van dit ZEDELIIK VERHAAL, van dezen MODELROMAN is ook hier te Lande voor goed gevestigd en de menigte Exemplaren welke nog dagelijks daarvan worden aangevraagd, getuigen voldoende van zijn erkende en blijvende waarde.

* * Bij de Boekhandelaars Is. AN. NIJHOFF EN ZOON te Arnhem, komt heden van de Pers:

Daniël Sils,

DOOR

J. J. CREMER.

Een OORSPRONKELIJKE NEDERLANDSCHE ROMAN, in twee Deelen compleet, met Vignet. Prijs f 5,50.

En is onlangs verschenen de vierde druk van:

JOANNES EN THEAGENES.

Eene Legende uit de Apostolische Eeuw.

DOOR

BERNARD TER HAAR.

Met Vignet op Staal, in keurig Verguld Linnen Band. Prijs f 1,50.

* * Bij W. BECKING te Doesborgh is verschenen, de 11^e Aflevering van het Godsdiens ige Maandschrift:

HET BROOD DES LEVENS,

CHRISTELIJKE OVERDENKINGEN.

Inhoud: Eene Apostolische vermaning, door D. J. GULDEN. Kain, de Broedermoorder door Dr. A. W. v. CAMPEN. Een Vloekpsalm, door H. A. C. DENIER VAN DER GON. Prijs per 12 Aflev. f 2,50.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHIEDÉ EN ZONEN.